

<p style="text-align: center;">Melding HO-2/2000 september 2000 ERSTATTET AV HO-2/2006</p>	<p style="text-align: center;">Offentlige veianlegg og byggesak Temaveiledning</p>
	<p>1. Innledning</p> <p>2. Tiltak som skal behandles etter søknad eller melding</p> <p>3. Generelt om unntakene fra byggesaksbehandling for veiltak</p> <p>4. Nærmere om unntakene fra byggesaksbehandling</p> <p>5. Byggesaksregler som alltid gjelder for offentlige veiltak</p>
<p style="text-align: center;">SAK</p>	<p>6. Saksbehandling ved søknadsplikt</p> <p>7. Tiltakshavers ansvar ved unntak m.m.</p> <p>Lover, forskrifter m.m.</p>

1. Innledning

Nye byggesaksbestemmelser i plan- og bygningsloven trådte i kraft 1. juli 1997. I tillegg til nye lovbestemmelser er bl.a. følgende forskrifter gjort gjeldende:

- forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker (SAK) av 22. januar 1997 nr. 34
- forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett (GOF) av 22. januar 1997 nr. 35
- forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk (TEK) av 22. januar 1997 nr. 33

De nye byggesaksbestemmelsenes betydning på statlige, fylkeskommunale og kommunale veimyndigheters virksomhetsområde, vil i det vesentligste framgå av forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker av 22. januar 1997 nr. 34 (heretter omtalt som SAK).

Det er innført en generell søknadsplikt for varige konstruksjoner og anlegg, for vesentlige terrenginngrep og anlegg av vei eller parkeringsplass, jf. plan- og bygningsloven § 93 første ledd bokstav a, i og j. For slike anlegg gjelder

bestemmelsene gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven så langt de passer, jfr. § 84. Offentlige veianlegg som anlegges etter bestemmelser gitt i eller i medhold av lov av 21. juni 1963 nr. 23 (veglova), er på visse vilkår unntatt fra plan- og bygningslovens bestemmelser om byggesaksbehandling, jf. SAK §§ 5 og 6.

Temaveiledningen er utarbeidet i samarbeide mellom Vegdirektoratet, Kommunal- og regionaldepartementet og Statens bygningstekniske etat.

2. Tiltak som skal behandles etter søknad eller melding

Plan- og bygningslovens § 93 første ledd bokstav j fastslår at anlegg av vei er søknadspliktig, jf. SAK § 1. Etter lovens § 93 annet ledd er det imidlertid åpnet for at departementet ved forskrift kan gi en rekke unntak. Se også plan- og bygningslovens § 85, jf. SAK § 2 om meldepliktige tiltak, særlig dens nr. 2 om arbeid i tilknytning til midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg, som også kan være aktuell for veitiltak. SAK § 7 om tiltak som verken krever søknad eller melding, er også aktuell for enkelte veitiltak.

I denne temaveiledningens kapittel 4, er det listet opp en rekke aktuelle elementer i et veianlegg. Hvert element er kommentert med hensyn til behovet for søknad eller melding.

3. Generelt om unntakene fra byggesaksbehandling for veitiltak, jf. SAK §§ 5 og 6

Etter SAK § 5 første ledd nr. 1 er offentlige veianlegg, dersom visse vilkår er til stede, unntatt fra bestemmelsene om saksbehandling, ansvar og kontroll i plan- og bygningslovens kapittel XVI. Vilåårene for unntak er:

- veitiltaket må ikke være i strid med planbestemmelser og planer gitt i eller i medhold av plan- og bygningslovens kap IV om planlegging på riksnivå, kap VI om kommuneplanlegging og kap VII om reguleringsplan, jf. SAK § 4, og
- veitiltaket må være detaljert avklart i gjeldende reguleringsplan eller bebyggelsesplan. Tiltakshaver må selv ta stilling til om tiltaket er detaljert avklart og har ansvaret for at dette vilååret er oppfylt før han starter byggearbeidene. Men avgjårelsesmyndigheten ligger hos kommunen.

Bakgrunnen for unntaksbestemmelsene som er innfårt for offentlige veianlegg er fålgende:

- Det skal ikke være nådvendig med ny behandling i byggesak av forhold som allerede er avklart gjennom reguleringsplan eller bebyggelsesplan,
- berårt myndigheter, grunneiere, rettighetshavere og naboer, skal - enten gjennom behandling av reguleringsplan/bebyggelsesplan eller gjennom byggesaksbehandling - sikres rett til medvirkning når det gjelder den fysiske utformingen av tiltaket, og
- regelverket gitt i medhold av vegloven, og Statens vegvesens kompetanse og

ressurser, innebærer at Statens vegvesen har best forutsetninger for å sikre at veianlegg skal ha god teknisk kvalitet.

Ifølge SAK § 5 siste ledd skal tiltakshaver underrette kommunen når tiltaket er godkjent etter annet lovverk, og angi tidspunkt for igangsetting. Alle opplysninger om tiltakets plassering som er nødvendige for ajourføring av det offentlige kartverket, herunder økonomisk kartverk, skal sendes kommunen sammen med underretningen. Underretning er ikke nødvendig når kommunen er godkjenningmyndighet for tiltaket i henhold til annet lovverk.

Slik vilkårene for unntak er beskrevet, er det behov for nærmere avklaring av hva som inngår i begrepet "*offentlige veianlegg*" og hvordan begrepet "*detaljert avklart*" skal forstås.

I offentlige veianlegg inngår riksvei, fylkesvei og kommunal vei. Begrepet omfatter alt som inngår som en naturlig del av et veianlegg, herunder også bruer, tunneler, støyskjermer, forstøtningsmurer, fergekaier, rasteplasser, omlegging av ledninger, elektriske installasjoner, ventilasjonsanlegg og riving av bygninger og anlegg. En mer utfyllende beskrivelse av hva som kan inngå i et veianlegg, framgår av oppstillingen i kapittel 4 *Nærmere om unntakene fra byggesaksbehandling*.

I tillegg kan det - i de kommuner som har gitt vedtekt om det - bli krevet en særskilt tillatelse etter pbl. § 91 a. Det gjelder vern av den eksisterende boligmasse. Formålet bak bestemmelsen er å sikre at et tilstrekkelig antall boliger står til rådighet og kan dekke boligbehovet. Det kan i tillatelsen stilles vilkår om at de berørte beboere skal skaffes erstatningsbolig.

Ved riving er det viktig at veimyndighetene påser at arbeidet foretas av tilstrekkelig kvalifisert personell av hensyn til at det kan være asbestmaterialer i bygget/anlegget og av andre sikkerhetsmessige grunner.

Med det innholdet reguleringsplaner for riks- og fylkesveianlegg normalt har, jf. Miljøverndepartementets og Samferdselsdepartementets retningslinjer for planlegging av riks- og fylkesveier etter plan- og bygningsloven (for tiden T-1057), vil selve veikroppen normalt være tilstrekkelig detaljert avklart i reguleringsplan.

Når det gjelder enkelte andre elementer i veianlegget, som f.eks. støyskjermer og bruer, vil det i større grad være behov for byggesaksbehandling som følge av at den fysiske utformingen av disse elementene ofte ikke blir detaljert avklart gjennom reguleringsplan eller bebyggelsesplan.

I kapittel 4 *Nærmere om unntakene fra byggesaksbehandling*, er det en mer utfyllende beskrivelse for hvordan begrepet "*detaljert avklart*" skal forstås.

I tilfeller hvor vilkåret for unntak i SAK § 5 første ledd nr. 1 ikke foreligger og Statens vegvesen er tiltakshaver, må det søkes. Men bare saksbehandlingsreglene (ikke reglene om ansvar og kontroll) kommer til anvendelse.

Bestemmelsene om *ansvar og kontroll* vil uansett ikke gjelde i tilfeller hvor *Statens*

vegvesen er tiltakshaver, jf. SAK § 5 annet ledd annet punktum. At unntaket fra bestemmelsene om ansvar og kontroll er knyttet til tiltak hvor Statens vegvesen er tiltakshaver, innebærer i praksis at unntaket i hovedregelen vil gjelde riksvei eller fylkesvei. I forbindelse med riks- og fylkesveianlegg kan det imidlertid også være aktuelt for Statens vegvesen å gjennomføre enkelte tiltak på kommunal vei. I slike tilfeller vil unntaksregelen i SAK § 5 annet ledd annet punktum også gjelde tiltakene på kommunal vei.

Hvor det ikke foreligger detaljert reguleringsplan eller bebyggelsesplan og hvor Statens vegvesen ikke er tiltakshaver, gjelder i tillegg til søknadsplikten *også reglene om ansvar og kontroll*. Det er her ikke gjort noe unntak fra ansvars- og kontrollreglene slik som i de tilfeller hvor Statens vegvesen er tiltakshaver.

Etter SAK § 6 første ledd, er offentlige veianlegg også unntatt fra andre byggesaksbestemmelser i plan- og bygningsloven. Unntaket gjelder likevel ikke følgende bestemmelser: § 74 nr 2 om estetikk, § 77 om utføring av byggearbeid og krav til produkter til byggverk, § 92 a om endring eller fjerning av tiltak, kapittel XVIII om straffansvar og kapittel XIX om ulovlig byggearbeid. Disse reglene er nærmere omtalt i kapittel 5 *Byggesaksregler som alltid gjelder for offentlige veianlegg*.

4. Nærmere om unntakene fra byggesaksbehandling

Dersom det gjennom reguleringsplan eller bebyggelsesplan ikke foreligger avklaring for alle forhold som er nødvendig for unntak fra byggesaksbehandling, er det bare de gjenstående detaljspørsmål som skal vurderes i byggesaken.

Nedenfor er aktuelle elementer i veianlegg listet opp. Hvert element er kommentert med hensyn til behovet for søknad.

Det presiseres at vilkårene som er nevnt nedenfor bare skal legges til grunn når spørsmålet om søknadsplikt skal vurderes, og at vilkårene ikke må betraktes som absolutte krav for innhold og utforming av reguleringsplaner og bebyggelsesplaner for veitiltak.

Dersom det er ønske om å detaljere reguleringsplanen slik at veitiltaket blir unntatt fra byggesaksbehandling, er det viktig å være oppmerksom på at dette medfører mindre handlingsrom i den videre prosjekteringen, og at det kan føre til behov for ny planbehandling for forhold hvor byggesaksbehandling ellers ville ha vært tilstrekkelig.

Gjennom søknad vil berørte naboer og gjenboere ofte bli orientert om tidspunktet for gjennomføring av tiltaket og om praktiske forhold i anleggsperioden. For tiltak som er unntatt fra byggesaksbehandling, forutsettes det at tiltakshaver gir tilsvarende informasjon om gjennomføring.

Enkelte elementer er i seg selv av en slik karakter at de ikke krever søknad eller melding. For de fleste elementene er imidlertid unntak fra byggesaksbehandling

betinget av at de er "detaljert avklart i reguleringsplan eller bebyggelsesplan", jf. SAK § 5 annet ledd. Hva som skal forstås med begrepet "detaljert avklart", er beskrevet for hvert enkelt element. Tekst som står i tilknytning til (A) er å anse som absolutte krav til avklaring i plan for veiltaket for at det ikke skal være krav om søknad eller melding. Tekst som står i tilknytning til (B) er ikke absolutte krav, men dokumentasjon som likevel bør legges fram.

Veikroppen

(A) Unntak fra byggesaksbehandling er betinget av at kjørebaner, veikryss, avkjørsler, gang- og sykkelveier, skråningsutslag og høydeforhold er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan.

(B) Veiprofiler og veiens stigningsforhold, bør framgå som tilleggsinformasjon til planen.

Rasteplasser

(A) Unntak fra byggesaksbehandling er betinget av at rasteplassens areal og utforming er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan. Arealet må framgå av plankartet.

Eventuelle mindre bygninger som skal inngå i rasteplassanlegget, er unntatt fra byggesaksbehandling i den utstrekning kommunen finner dette hensiktsmessig, jf. SAK § 7 nr. 4 om andre mindre tiltak. Kommunens vurdering bør skje i relasjon til SAK § 2 nr. 3 om mindre byggearbeid på bolig- og fritidseiendom og SAK § 7 annet ledd nr 1 bokstav a om mindre frittliggende bygning.

Bruer

(A) Unntak fra byggesaksbehandling er betinget av at utforming er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan. Plasseringen må framgå av plankartet. I planbestemmelsene må det være en henvisning til tekniske tegninger som viser bruas utforming. Materialvalg i den utstrekning det har betydning for utformingen må framgå av planbestemmelsene.

(B) Det bør legges fram tilleggsinformasjon i form av illustrasjoner som gir de berørte forståelse av hvordan brua vil bli.

Tunneler

(A) Unntak fra byggesaksbehandling er betinget av at tunnelens plassering, utformingen av tunnelportalene og eventuelle restriksjoner på bruken av områdene over tunnelen, er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan. Eventuelle restriksjoner på bruken av områdene over tunnelen, må framgå av planbestemmelsene. I tillegg må det være en henvisning til nødvendige tekniske tegninger som viser utformingen av tunnelportalene, og eventuelt andre bygningsmessige tiltak.

(B) Det bør legges fram tilleggsinformasjon i form av illustrasjoner som gir de berørte forståelse av hvordan tunnelportalene vil bli.

Det vises forøvrig til Samferdselsdepartementets og Kommunal- og regionaldepartementets «Retningslinjer for saksbehandling ved brannsikring av vegtunneler» fra juli 2000. De retningslinjene er utarbeidet innenfor gjeldende regelverk og bygger på et utkast fra Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern og

Vegdirektoratet i samarbeid med Statens bygnings tekniske etat. Retningslinjene har Samferdselsdepartementet lagt ut på internett:

<http://www.odin.dep.no/sd/norsk/regelverk/rutiner/028041-220002/index-dok000-b-n-a.html>

Betongtunneler

(A) For betongtunneler vil reglene for tunneler gjelde tilsvarende. I tillegg vil unntak fra byggesaksbehandling være betinget av at masseoverdekning og bruk av arealet over tunnelen er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan.

Uderganger og kulverter

(A) Unntak fra byggesaksbehandling er betinget av at undergangens/kulvertens plassering, dimensjon og bruksforhold er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan.

Rasoverbygg

(A) Unntak fra byggesaksbehandling er betinget av at rasoverbyggets plassering, utstrekning og utforming er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan.

Plassering og utstrekning må framgå av plankartet. I planbestemmelsene må det være en henvisning til tekniske tegninger som viser rasoverbyggets utforming.

(B) Det bør utarbeides tilleggsinformasjon i form av illustrasjoner som gir de berørte forståelse av hvordan rasoverbygget vil bli.

Forstøtningsmurer

Etter SAK § 7 annet ledd nr. 3 bokstav f kreves det ikke søknad for forstøtningsmurer dersom følgende vilkår er oppfylt: Muren er lavere enn 1 meter og er plassert mer enn 2 meter fra nabogrense eller forstøtningsmuren er lavere enn 1,5 meter og er plassert mer enn 4 meter fra nabogrense. I begge tilfeller må muren ikke hindre sikten i frisiktsoner mot vei. Videre er det et vilkår at muren er i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven samt ikke fører til fare eller urimelig ulempe for omgivelsene eller allmenne interesser. For murer som ikke oppfyller disse vilkårene, er unntak fra byggesaksbehandling betinget av at

(A) plassering, utstrekning og høyde er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan. Videre må materialvalg fremgår av planen i den utstrekning det er bestemmende for utformingen. Plassering og utstrekning må framgå av plankartet. Materialvalg og murens høyde i forhold til terrengnivå må gå fram av planbestemmelsene.

(B) I områder med bebyggelse bør det for større murer utarbeides tilleggsinformasjon i form av tegninger som viser murens høyde i forhold til de nærmeste bygningene.

Støyskjermer

Unntak fra byggesaksbehandling er betinget av at

(A) støyskjermen er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan: Plassering, høyde, utstrekning, utforming og, materialvalg. Støyskjermens plassering og utstrekning må framgå av plankartet. I planbestemmelsene må det være en henvisning til tekniske tegninger som viser skjermens utforming og høyde i forhold til terrengnivå og de nærmeste bygningene. Materialvalg må framgå av planbestemmelsene.

(B) Det bør utarbeides tilleggsinformasjon i form av illustrasjoner som gir de berørte

forståelse av hvordan støyskjermen vil bli.

Innhegninger, herunder også viltgjerder

Innhegninger med inntil 1,5 meters høyde krever verken søknad eller melding, jf. SAK § 7 annet ledd nr. 3 bokstav c. Med «innhegning» menes enkle lette konstruksjoner (flettverksgjerde og andre gjerder som ikke er tette). Videre er det et vilkår for unntaket at innhegningen er i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven samt ikke fører til fare eller urimelig ulempe for omgivelsene eller allmenne interesser. For innhegninger langs vei som er høyere enn dette, er unntaket fra søknadsplikt betinget av at

(A) gjerdetype og gjerdets plassering, utstrekning og høyde er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan.

Støyvoller

(A) Unntak fra byggesaksbehandling er betinget av at plassering, utstrekning og høyde er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan. Plassering og utstrekning må framgå av plankartet. Høyde må enten framgå av plankartet eller planbestemmelsene.

(B) Det bør utarbeides tilleggsinformasjon i form av illustrasjoner som gir de berørte forståelse av hvordan støyvollen vil bli.

Fasadetiltak

Detaljert avklaring av fasadetiltak på bygning vil sjelden skje gjennom reguleringsplan eller bebyggelsesplan. Slike tiltak vil derfor normalt måtte byggesaksbehandles i den grad dette er aktuelt etter plan- og bygningsloven § 93 og SAK § 7.

Etter plan- og bygningsloven § 93 første ledd punkt b) må det søkes om tillatelse til fasadeendringer. Etter SAK § 7 annet ledd nr. 2 bokstav a kreves det verken søknad eller melding for fasadeendring som ikke fører til at bygningens eksteriørkarakter endres samt tilbakeføring av fasade til slik den opprinnelig var utført. Videre er det et vilkår for unntaket at arbeidene er i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven samt ikke fører til fare eller urimelig ulempe for omgivelsene eller allmenne interesser.

Massetak og massedepot

Massetak og massedepot som ikke inngår som en del av et bestemt veianlegg, dvs. massetak/-depot som ikke fysisk er lokalisert i tilknytning til veianlegget, er søknadspliktig uavhengig av den avklaring som skjer gjennom eventuell reguleringsplan eller bebyggelsesplan for massetaket/-depoet, jf. plan- og bygningsloven § 93 første ledd bokstav i. For massetak/-depot kreves verken søknad eller melding når det skal gjennomføres som fylling eller planering av terreng og når tiltaket ikke fører til mer enn 3,0 meter avvik fra opprinnelig terrengnivå i spredtbebygd strøk. I tettbebygd strøk er fylling eller planering unntatt når tiltaket ikke fører til mer enn 1,5 meter avvik. For begge tilfellene er det et vilkår for unntaket at arbeidene er i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven samt ikke fører til fare eller urimelig ulempe for omgivelsene eller allmenne interesser, jf. SAK § 7 annet ledd nr. 3 bokstav g. For massetak/-depot som er større enn dette og som fysisk er lokalisert i tilknytning til veianlegget, er unntak

fra byggesaksbehandling betinget av at uttaks-/oppfyllingsområde, uttaksdybde/oppfyllingshøyde, driftsforhold, etterbehandling og etterbruk er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan.

Motfyllinger og bakkeplaneringstiltak

Etter SAK § 7 annet ledd nr. 3 bokstav g kreves verken søknad eller melding for fylling eller planering av terreng når tiltaket ikke fører til mer enn 3,0 meter avvik fra opprinnelig terrengnivå i spredtbebygd strøk. I tettbebygd strøk er fylling eller planering unntatt når tiltaket ikke fører til mer enn 1,5 meter avvik. For begge tilfellene er det et vilkår for unntaket at arbeidene er i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven samt ikke fører til fare eller urimelig ulempe for omgivelsene eller allmenne interesser.

For mer omfattende planering eller fylling enn dette er unntak fra byggesaksbehandling betinget av at

(A) tiltakene er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan. Det må framgå av plankartet hvilke områder som skal planeres eller benyttes til motfylling. Framtidige terrenghøyder må framgå av plankartet eller til annet kartgrunnlag som det er henvist til i planbestemmelsene. Restriksjoner på bruken av motfyllingsområdet må framgå av planbestemmelsene.

Anleggstiltak

Bygging av midlertidige anleggsveier, midlertidige veiomlegginger, riggområder, midlertidig massedeponi mv. er meldepliktig, jf. plan- og bygningsloven § 85 annet ledd og SAK § 2 nr 2.

Midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg må ikke plasseres for et lengre tidsrom enn 3 måneder uten at kommunen har gitt samtykke, og skal straks fjernes når denne tiden er utløpt. Dersom samtykke er gitt på ubestemt tid, skal slike innretninger fjernes når kommunen krever det.

Etter § 85 tredje ledd første setning, kan kommunen ved vedtekt bestemme at midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg ikke kan plasseres innenfor bestemte deler av kommunens område, eller at de bare skal kunne plasseres på nærmere fastsatte vilkår.

Etter § 85 tredje ledd siste setning, gjelder ikke regelen om meldeplikt etter § 85 annet ledd for bygninger, konstruksjoner eller anlegg på bygge- eller anleggstomt eller i umiddelbar nærhet av slik tomt. I forbindelse med bygge- og anleggsvirksomhet vil det ofte være nødvendig å benytte "§ 85-innretninger". Slike innretninger vil være tillatt dersom selve anlegget tillates gjennomført, selv om det skaper midlertidige ulemper for omgivelsene. Det er derfor etter § 85 tredje ledd annet punktum gjort unntak for bygning, konstruksjoner og anlegg på bygge- eller anleggstomt eller i umiddelbar nærhet av slik tomt. Slike innretninger kan heller ikke nektes/begrenses gjennom eventuelle vedtekter som kommunen fastsetter etter § 85 tredje ledd første pkt. Slike tiltak må likevel ikke plasseres slik at de hindrer allmenn ferdsel eller friluftsliv eller på annen måte fører til vesentlige ulemper for omgivelsene, se § 85 første ledd.

Tiltak som ikke inngår i unntaket som følger av § 85 tredje ledd siste setning, er

likevel unntatt fra meldeplikt dersom

(A) anleggstiltakene er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan. Tiltakene må framgå av plankartet og/eller planbestemmelsene.

Riving av bygninger og anlegg

Riving av bygninger og anlegg nevnt i plan- og bygningsloven § 93 første ledd bokstav a, er søknadspliktig. Dersom riving er en forutsetning for gjennomføring av veianlegget og er avklart i reguleringsplan eller bebyggelsesplan, skal spørsmålet om riving ikke tas opp på nytt i en byggesak. I slike tilfeller kan nødvendig tillatelse ansees gitt gjennom vedtaket av planen. Tiltakshaver (Statens vegvesen, fylkeskommunen eller kommunen) må påse at det benyttes kvalifiserte utøvere for gjennomføringen av rivearbeidene. Dersom kommunen krever utarbeidelse av avfallsplan, skal planen være godkjent før rivearbeidene starter. Avfallsplanen er en oversikt over hvordan bygningsmaterialene skal anvendes eller deponeres. Tiltakshaver må følge lokale rutiner om orientering om tidspunkt for stengning av strøm, vann og avløp og om tidspunkt for riving.

I tillegg kan det - i de kommuner som har gitt vedtekt om det - bli krevet en særskilt tillatelse etter pbl. § 91 a. Det gjelder vern av den eksisterende boligmasse. Formålet bak bestemmelsen er å sikre at et tilstrekkelig antall boliger står til rådighet og kan dekke boligbehovet. Det kan i tillatelsen stilles vilkår om at de berørte beboere skal skaffes erstatningsbolig.

Beplantning

Planting er verken søknads- eller meldepliktig tiltak.

Drensledninger, terrenggrøfter, videreføring av vannløp/stikkrenner, bekkereguleringer mv.

Lokale drensledninger og videreføring av vannløp/stikkrenner er verken søknads- eller meldepliktig. Det samme vil gjelde terrenggrøfter, bekkereguleringer mv. dersom disse tiltakene ikke innebærer vesentlige terrenginngrep, jf. plan- og bygningsloven § 93 første ledd bokstav i.

(A) Terrenggrøfter og bekkereguleringer som innebærer vesentlige terrenginngrep, vil være unntatt fra byggesaksbehandling dersom plassering, utstrekning og omfang er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan.

Skilt, signalanlegg og belysning

Ordinær veiskilting og veibelysning og ordinære signalanlegg må betraktes som mindre tiltak som faller utenfor søknads- og meldeplikten, jf. SAK § 7 første ledd.

Ikke-ordinære skilt og signalanlegg vil kreve søknad og tillatelse i den utstrekning kommunen finner dette nødvendig, jf. SAK § 7 annet ledd nr. 4. Dersom slike innretninger blir vurdert i sammenheng for bestemte veistrekninger, vil det være aktuelt å vurdere innretningene samlet ved en eventuell byggesaksbehandling. Behovet for byggesaksbehandling kan avklares med kommunen generelt eller i den enkelte sak.

(A) Dersom plassering og utforming av skilt, signalanlegg og belysning er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan, vil det - uavhengig av det ovennevnte - ikke være krav om søknad og tillatelse.

Busslommer

(A) Unntak fra byggesaksbehandling er betinget av at plassering og utforming av busslommen er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan.

Leskur

Leskur vil kreve søknad og tillatelse i den utstrekning kommunen finner dette nødvendig, jf. SAK § 7 annet ledd nr. 4. Behovet for byggesaksbehandling kan avklares med kommunen generelt eller i den enkelte sak.

(A) Dersom plassering og utforming for leskuret er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan, vil det - uavhengig av det ovennevnte - ikke være krav om søknad og tillatelse.

Ventilasjonsanlegg og elektriske installasjoner

Ordinære ventilasjonsanlegg og elektriske installasjoner som er en del av veianlegget, dvs. at de kan anses som veitekniske installasjoner, krever verken søknad eller melding.

Dette gjelder imidlertid ikke for større anlegg, f.eks. ventilasjonstårn, som er synlige for naboene.

(A) Dersom plassering, utforming, materialvalg for slike større anlegg er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan, vil det likevel ikke foreligge plikt til å utarbeide søknad.

Ventilasjonsanlegg og elektriske installasjoner som inngår i bygninger, omfattes ikke av unntakene fra byggesaksbehandling etter SAK §§ 5 og 6.

Veidekke, kantstein o.l.

Elementer som veidekke, kantstein o.l. må normalt betraktes som mindre tiltak som verken krever søknad eller melding.

I tilfeller hvor slike tiltak inngår i et større gateopprustningsprosjekt hvor flere tiltak gjennomføres samtidig, vil det likevel være nødvendig med søknad om tillatelse. I slike tilfeller bør alle elementer i gateopprustningsprosjektet vurderes samlet ved byggesaksbehandlingen.

(A) Dersom veidekke, kantstein o.l. er bestemt i reguleringsplan eller bebyggelsesplan, er det ikke krav om søknad. Kommunen må imidlertid orienteres om tidspunkt for gjennomføring.

5. Byggesaksregler som alltid gjelder for offentlige veiltak

Offentlige veianlegg er ikke unntatt fra byggesaksreglene i plan- og bygningsloven som er beskrevet i opplistingen under. Disse reglene vil med andre ord også gjelde for veiltak som etter SAK § 5 er unntatt fra reglene om saksbehandling, ansvar og kontroll i plan- og bygningslovens kap. XVI.

§ 74 nr. 2 om estetikk

Ved endringer i plan- og bygningsloven §§ 2, 20-1 og 74 nr. 2 i 1995, er det slått fast at estetiske hensyn skal vektlegges sterkere i plan- og byggesaksbehandlingen. At dette også gjelder for offentlige veianlegg, er understreket ved at § 74 nr. 2 om estetikk er gjort gjeldende også i tilfeller hvor det etter SAK § 5 foreligger unntak fra krav om byggesaksbehandling, jf. SAK § 6 første ledd nr 1.

§ 77 om utføring av byggearbeid og krav til produkter til byggverk

Plan- og bygningsloven § 77 med tilhørende deler av forskrift om utføring av byggearbeid og krav til produkter til byggverk av 22. januar 1997 nr. 33 kap. V og VI gjelder så langt den passer for offentlige veianlegg.

Krav til produkter til byggverk retter seg i første rekke mot produsenter av byggematerialer. Det forutsettes at offentlige veier anlegges med byggematerialer som oppfyller kravene etter reglene om produkter til byggverk.

§ 92 a om endring eller fjerning av tiltak, kapittel XVIII om straffansvar og kapittel XIX om ulovlig byggearbeid mv.

Etter plan- og bygningsloven § 92 a skal tiltak unntatt fra søknadsplikt (bl.a. etter SAK §§ 5 og 6) utføres i samsvar med krav som følger av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov. Slike tiltak kan plan- og bygningsmyndighetene kreve endret eller fjernet dersom dets plassering, utførelse mv. eller virksomheten det fører med seg ellers, kan føre til fare eller urimelig ulempe for omgivelsene eller allmenne interesser.

Utbygger av det offentlige veinettet har ikke adgang til å iverksette tiltak som innebærer slik fare eller ulempe som nevnt i lovens § 92 a. Tilsvarende må det også kunne legges til grunn at anlegg av offentlig vei ikke skjer på en slik måte at sanksjonsbestemmelsene i plan- og bygningslovens kap. XVIII og XIX samt SAK § 32 må tas i bruk må tas i bruk.

6. Saksbehandling ved søknadsplikt

Dersom vilkårene for unntak ikke er til stede, er veianlegget søknadspliktig.

Saksbehandlingsreglene for søknad og melding framgår av kapittel III og IV i SAK.

Etter SAK § 5 annet ledd siste punktum kommer reglene om ansvar og kontroll uansett ikke til anvendelse for offentlige veianlegg hvor *Statens vegvesen* er tiltakshaver. Dette betyr også at kravene i SAK §§ 14 og 15 om dokumentasjon i søknaden ikke kommer til anvendelse for det som gjelder ansvar og kontroll. Kravene som likevel gjelder framgår av SAK § 14 nr. 4, 6 og 7 og § 15 nr. 9. For offentlige veianlegg hvor *fylkeskommunen* eller *kommunen* er tiltakshaver, gjelder reglene om saksbehandling, ansvar og kontroll fullt ut dersom tiltaket ikke kommer inn under unntaksbestemmelsene i SAK § 5 første ledd nr. 1. Det betyr at reglene i SAK §§ 14 og 15 om dokumentasjon til søknaden gjelder.

Trinnvis saksbehandling, jf. SAK §§ 13 og 15, vil bare unntaksvis være hensiktsmessig for offentlige veitiltak. I den grad en likevel velger å benytte seg av

trinnvis saksbehandling for offentlige veiltak, vil kravene til dokumentasjon i SAK § 15 nr. 7 og 8 gjelde så langt de passer for trinn 2 - søknad om igangsettingstillatelse.

Som en følge av at veiltak i utgangspunktet skal behandles etter reglene om søknad, er saksbehandlingsreglene for melding i SAK kapittel IV i liten grad aktuell for veiltak. Unntaket fra dette er enkelte tiltak som vil kunne behandles etter reglene om melding. For disse tiltakene vil saksbehandlingsreglene i SAK kapittel IV gjelde.

7. Tiltakshavers ansvar ved unntak m.m.

I de tilfeller hvor Statens vegvesen er tiltakshaver er de selv ansvarlig for at arbeidene utføres i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven (se bl.a. § 3 *Vedtekt*). Det gjelder uansett om anlegget er søknadspliktig etter lovens § 93 eller kommer inn under unntaket i SAK § 5 første ledd nr. 1.

Dersom Statens vegvesen står som tiltakshaver ved utbygging av fylkeskommunale eller kommunale veier som er unntatt, vil de også her stå som ansvarlig ved siden av fylkeskommunen eller kommunen som eier.

Der hvor fylkeskommunen og kommunen er tiltakshaver er også de selv ansvarlig dersom anlegget kommer inn under unntaket i SAK § 5 første ledd nr. 1.

Dersom anlegget er søknadspliktig etter plan- og bygningslovens § 93 gjelder imidlertid ansvarsreglene i lovens kap. XVI fullt ut.

Lover, forskrifter m.m.

- Plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77
- Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker av 22. januar 1997 nr. 34
- Forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett av 22. januar 1997 nr. 35
- Forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk av 22. januar 1997 nr. 33
- Veiledning til forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker 1997 (utgave januar 2000)
- Veiledning til forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett 1997 (utgave januar 2000)
- Ren veiledning til teknisk forskrift til plan- og bygningsloven (2. utgave april 1999)
- Veiledning - Om brannsikkerhet i vegtunneler (mai 1999 - utgitt av Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern)
- Rundskriv H-7/97 om endringer av estetikkbestemmelser i plan- og bygningsloven
- Rundskriv H-12/97 om ikraftsetting av endringer i plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77 mv., herunder ansvar og godkjenning av ansvarlige
- Retningslinjer for saksbehandling ved brannsikring av vegtunneler, utgitt av Samferdselsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet, juli 2000.

Ajournført informasjon om byggeregler gitt i eller i medhold av plan- og

bygningsloven, rundskriv, veiledninger m.m. er på internett: <http://www.be.no>

/ [Hjemmeside](#) / [Om oss](#) / [Informasjon](#) / [Regelverk](#) / [Nyttige lenker](#) / [Siste nytt](#) /